

BV 30

L3

V.4

t. 78

Juribus seratis.

FONDO EMETERIO
VALVERDE Y TELLEZ

Taurini — Ex Typ. V. Boss.

CONCIONES DE SANCTIS

DE PURIFICATIONE B. V. MARIE

• CONCIO UNICA.

Erunt Domino offerentes sacrificia (Malach. 3).

Ita placita et Deo acceptabilia sunt hominum sacrificia, ut cum primum esse et vivere cœperunt, oblata ab iis sacrificia acceptarit et in omni lege, omnique deinceps tempore sacrificia sibi libari voluerit. Unde ex filiis Adami alius fructus quosdam, et alter sui gregis agnos pinguiores Deo obtulit; Noë etiam post universalem aquarum inundationem arca egressus, Deo sacrificavit; quod et Melchisedech et Abraham et alii multi Dei amici tempore legis naturæ præstarunt, eorumque sacrificia Deus sibi esse placita signis externis pluries manifestavit. Tempore autem quo lex scripta viguit, frequentissimus fuit sacrificiorum usus, quorum ritus, cæremonias et varios modos Deus ipse instituit et docuit; eoque tempore, sicut et legis naturæ, hominum, vitulorum, ovium, agnorum et aliorum multorum animalium sacrificia sibi pergrata esse testatus est. Gratiora tamen hæc dubie ei hodie sacrificia in templo Jerosolymitano offeruntur, de quibus spiritu prophetico dixit Malachias: *Erunt Domino offerentes sacrificia*. De Simeone ait sacer Evangelista, quod ducente Spiritu Sancto in templum venerit: *venit in spiritu in templum* (Luc. 2, 29); eodem spiritu ducti ad templum venerunt Christus et Maria: eamus et nos nunc spiritu in tem-

plum illud admirabile, ibique contemplerur non lumen divinum quod in eo apparet, non Annam gaudentem et prophetantem, sed Christum, Mariam et Simeonem sacrificia libantes. *Ave.*

Augustum et omnibus sæculis celeberrimum templum Jerosolymitanum ad supremum hodie honoris apicem fuit sublinatum: magna hæc Dei domus die isto ad eminentioris gloriæ fastigium fuit exaltata non solum propter Christi præsentiam, etiam per suævolentia, quæ in ea Christus, Maria et Simeon obtuler sacrificia, quæ Abelis, Noemi, Abrahami et omnium antiquorum sacrificiis longe præstantiora, Deoque gratiora extiter. Verum est, ad templum venisso *Mariam*, ut Purificationis legem impleret, *Christum*, ut æterno Patri offerretur, et *Simeonem*, ut puerum Jesum ulnis susciperet; at itidem Christus, Maria et Simeon pergrata Deo offerunt sacrificia; Christus enim proprium corpus offert, et sacrificat æterno Patri; *Maria* honorem suum ei sacrificat, cum Virgo hæc purissima immunda videri et æstimari patitur; *Simeon* autem Christo, quem ulnis suscipit, propriam vitam offert et sacrificat, dum dimitti et mori appetit: *nunc dimittis servum tuum, Domine.* Videamus 1. sacrificium Christi; 2. sacrificium Mariæ; 3. sacrificium Simeonis. En tria sacrificia, quæ hodie in templo Jerosolymitano Deo libantur: *Erunt Domino offerentes sacrificia.*

I PARS.

Sacrificium Christi.

Non martyribus, non Christi confessoribus, nec aliis sanctis, verum soli Deo offerenda sunt sacrificia: *est res antiqua sacrificium, quod non nisi uni Deo vero offerri oportere veraces et sacra literæ monent* (S. Aug. ep. 49). Eriguntur quidem altaria, ut honorentur sancti; libantur sacrificia, ut honoretur Deus, huic soli debitus est honor et gloria sacrificii, nec alteri quam Deo offerri posse nemo est qui non fateatur;

sacrificium certe, nullus hominum est, qui audeat dicere deberi, nisi soli Deo (id. de Civ. D. 10, 4). Unde hæc habetur regula generalis apud omnes recepta, quod creaturarum est sacrificia offerre; Deo autem non competit offerre sacrificia, quin contra ea ipsi, ut supremo Domino, offerri et libari debent. Jamvero, o rem mirabilem! o sapientiæ divina prodigium! Christus, qui Deus est et in cujus honorem omnia offeruntur sacrificia, hodie seipsum æterno Patri in sacrificio offert: *O profunditatem sapientiæ et scientiæ Dei! offert hostias, qui per singulas hostias honoratur cum Patre* (S. Cyrill. Alex. in caten. D. Thom.). In hodierno legitur Evangelio, quod Joseph et Maria Christum in templum tulerint, non ut eum consecrarent, sed *ut sisterent cum Domino* (Luc. 2, 23). Lege divina constitutum erat, ut pueri consecrarentur Domino: *quidquid habueris masculini sexus, consecrabis Domino* (Exod. 13, 2); cur ergo Joseph et Maria Christum in templum afferunt, non ut consecrarent, al solum ut Deo sistant: *ut sisterent eum Domino?* Non sine mysterio hoc factum est; eum enim tulerunt solum ut sisterent, et non ut consecrarent, quia ipse semetipsum Patri consecraturus erat, et revera eum solummodo sisterunt parentes; ipse autem proprium corpus consecravit et Patri sacrificavit: divinus hic Puer in sacerdotis ulnis, velut in altari positus, semetipsum Patri in sacrificium obtulit, dicens: o Pater, boum, taurorum et aliorum brutorum sacrificia non tibi placuerunt; ea pro expiatione peccatorum generis humani accipere renuisti; mihi autem corpus dedisti, ut illud pro omnium hominum salute sacrificarem: *Hostiam et oblationem noluisti, corpus autem aptasti mihi* (ad Hebr. 10). O Pater! corpus quod dedisti mihi, jam tibi pro hominum salute offero; istud corporis mei sacrificium, quod in crucis altari consummaturus sum, jam incipio, meumque corpus jam nunc tibi sacrifico; nec propter aliud in hoc templum veni, quam ut corpus meum tibi in sacrificium offerrem; *tunc dixi, ecce venio.* De isto sacrificio, quod hodie in templo Christus obtulit, luculenter loquitur sanctus Bernardus, dicens, Christum his corpus suum Patri in sacrificium obtulisse, hodie scilicet

in templo Jerosolymitano, et die veneris sancto in ara crucis. Certum est, Christum ab instanti conceptionis usque ad mortem se millies aeterno Patri intus consecrasset; tamen duo publica et solemnia corporis sui ei obtulit sacrificia, unum die passionis in monte Calvariae, et aliud in templo Jerosolymitano die Purificationis. In monte Calvariae sanguinolentum et in templo non sanguinolentum sacrificium obtulit. Utrumque illud sacrificium voluntarium fuit, utrumque efficax, utrumque mirabile; et talis inter utrumque est convenientia, ut unum quasi aurora alterius videatur. Unde S. Bernardus unum matutinum et aliud vespertinum vocat: *illud erat sacrificium vespertinum, istud est matutinum* (ser. 3 de Pass.); sacrificium crucis *vespertinum* appellat, quia illud in vespere, seu in fine vitae suae obtulit; sacrificium vero templi *matutinum* nuncupat, quia illud summo mane, seu in vitae suae principio perfecit. O mirabile Christi sacrificium, qui a primis vitae suae diebus sui corporis Patri sacrificium obtulit! Christus ut Deus, nec sacerdos, nec victima esse poterat, quia utrumque dependentiam et inferioritatem dicit, quae Deo convenire nequeunt; ut autem sacerdos simul et victima feri posset, incarnatus est, et ab instanti conceptionis mirabilis sacerdos fuit, qui, ut ait Tertullianus, usque ad mortem seipsum Patri in sacrificium offerre non destitit: *a partu Virginis usque ad mortem factus est hostia* (adv. Jud.). Singulis momentis hic sacerdos proprium corpus pro humani generis salute offerebat Patri; continue intus dicebat: Pater, corpus quod dedisti mihi, pro hominum salute libens offero, illud flagellari, spinis coronari, cruci affigi et diram pro peccatoribus mortem subire volo. Haec est hostia, quam indesinenter Patri intus offerebat; et hic sacerdos duplex solemne et publicum sui corporis sacrificium fecit; unum in cruce et in templo alterum; in crucis sacrificio ipse simul sacerdos fuit et victima: *simul ergo hostia et sacerdos in altari crucis perfectus est* (S. Aug. ser. 130 de temp.); in templi etiam sacrificio ipse fuit sacerdos et hostia: *ita sacerdos extitit, ut esset etiam sacrificium, quod pro nobis obtulit Deo, non aliud quam seipsum* (id. in ps. 26).

Miramini hunc sacerdotem, qui Simeonis brachiis superpositus corpus suum Patri, ut hostiam placabilem et placentem summo charitatis affectu solemniter offert: *hodie placabilis et Deo placens hostia offertur in templo* (S. Ber. ser. 2 de Pur.). Miramini Christum, qui, ut ait S. Augustinus, *ipsas sanctas primitias carnis ex utero Virginis in holocaustum obtulit Deo* (in ps. 64). Miramini Christum semetipsum offerentem, *non grana thuris unius assis, non arabicæ arboris lacrymas, nec duas meri guttas, nec sanguinem reprobi bovis mori optantis* (Tertul. Apol. 30). Quod pura creatura Deo sacrificetur et imoletur, nulla admirationis causa inest, cum ad hoc multis rationibus adstringatur; quod vero Christus, Deus et homo, a primis unguiculis proprium corpus solemniter sacrificio pro hominum salute Patri offerat, hoc est sapientiae divinæ miraculum, quod nunquam satis admirari possemus. Est certe quod admiremur, ac est etiam quod imitemur; aut saltem Christi exemplo ad nosmetipsos Deo offerendos moveri et excitari debemus. Heu! si Christus, qui Deus erat, seipsum in sacrificium obtulit, cur nos viles verniculi et creaturæ ignobiles, Deo et Creatori nostro corporum et animarum nostrarum sacrificia offerre recusabimus? Si Christus ex mera liberalitate et charitate se obtulit, cur nos *sacrificium justitiæ*, seu ad quod perficiendum ex justitia tenemur, facere renuemus? *Ille seipsum obtulit*, inquit S. Bernardus; *tu qui es, qui te offerre cuncteris?* (ser. 3 de Pur.). O peccator, ne cuncteris teipsum offerre Deo tuo: millies sacrificasti avaritiæ, gulæ, voluptati et ambitioni; satanæ non Deo immolasti: *immolaverunt demoniis et non Deo* (Deut. 32); nunc desine peccato et demoni te consecrare, ut te totum Deo offeras. Ne audias demonem et mundum a sancto et requissimo hoc te advertentes sacrificio, aut saltem illud procrastinare suadentes; si enim obtulit se Christus, cur te ipsum Deo non offeres? et si Christus ab infantia sui ipsius sacrificium fecit Patri, cur te ipsum Deo offerre tardabis? Impium et execrandum sacrificium memorat Tertullianus, quod non Deo, sed Statinæ deæ fiebat, cui Gentiles primo filios suos consecrabant: *prima consecratio infantis*

super terram, Statine deæ sacrum est (de anim. 39). O peccator? infantes tui sunt cogitationes intellectus tui et desideria cordis tui; hos infantes primo consecrasti non *Statine deæ*, verum voluptati deæ, avaritiæ deæ et gulæ deæ tuæ; hos infantes ab adolescentia dæmoni non Deo sacrificasti. Saltem nunc oblationem tuam Deo offerre incipias; sacrificia tua in posterum Deo offeras; convertere ad Dominum Deum tuum, ita quod, relictis pravis habitibus, soli Deo cogitationes, desideria, teque totum totaliter in sacrificium offeras. *Divinum numen placandum est, atque demulcendum precibus et sacrificiis*, inquit Plato (*dialog. Theag.*); ergo, o miser, si irritasti Deum tuum sacrificando diis alienis, nunc ut eum placare valeas, ei mentis, cordis et corporis tui sacrificium facias; te totum illi offeras, sicut Christus, qui gratissimum Patri hodie sacrificium obtulit: *et etiam sicut B. Virgo Maria; quæ suum hodie sacrificium explevit.*

II PARS.

Sacrificium Mariæ.

Beatissimam Virginem liberam fuisse atque immunem ab omni lege Purificationis, est vera constansque sanctorum Patrum sententia; cum enim mater esset Legislatoris, ceremoniali huic legi subdi non oportebat; cum etiam post partum permanserit Virgo, lex data pro mulieribus, quæ suscepto semine pepererant, illam non ligabat; cum tandem esset purissima ac prorsus expers omnis sive peccati, sive immunditiæ legalis maculæ, nullatenus purificari indigebat: *Virgo non eguit purificatione, quæ neque in peccato concepit, neque unquam peccavit* (Dionys. Carth. in 2 Luc.). Nihilominus Maria quadragesimo post Christi partum die in templum venit, ubi voluntarie purificationis legem adimplevit, et *quomvis esset purissima, non renuit inter ceteras mulieres immundas recenseri* (Hug. car. in c. 2 Luc.). Contemplamini sanctissi-

mam hanc Virginem in templo purificationis legi obtemperantem et itidem adnotatæ arduum et heroicæ honoris et famæ suæ sacrificium, quod generosissime fecit, cum non secus ac aliæ mulieres impura voluerit videri et ab omnibus spectantibus non Virgo, sed mulier immunda; non mater purissima, sed femina peccatis et legalibus sordibus maculata æstimari. In hujus legis observatione maxime enituit Mariæ obedientia, quia plus fecit quam facere teneretur; tamen ejus magis adhuc illuxit humilitas, quia immunda judicari et reputari voluit: *quis non miretur*, inquit Abbas Guericus, *quam in die purificationis Maria ostentaverit humilitatem, dum, quæ angelis purior erat, quasi sordibus scateat, purificationis remedium ad eas abstergendas assumpserit?* (ser. 4 de Pur.). Dicere poterat Maria, cur non ingrediar templum, quæ peperit Dominum templi? cur abstinam ab ingressu templi, cum uterus meus nesciens virum factus sit templum Spiritus Sancti? Dicere etiam poterat, quid mihi opus est purificatione? nihil in me est impurum, cum sim Virgo purissima; nihil etiam in conceptu, nihil in partu meo impurum reperitur, nihil purgandum, cum imo proles mea fons puritatis purgationem venerit facere delictorum; cur ergo ignominiosam purificationis legem, quam adimplere nulla ratione teneo, subibo et servabo? Has et alias rationes adducere potuisset Maria; ipsius vero, post habitis his rationibus, tanta fuit humilitas, ut purificari ac immunda reputari voluerit; *quæ angelis purior erat, quasi sordibus scateat purificationis remedium ad eas abstergendas assumpserit.* O magnam Mariæ humilitatem? itemque o maximum Mariæ sacrificium! *sacrificium maximum humilitas est*, inquit S. Chrysostomus; *hoc sacrificium humilitatis multo melius est, quam Judeorum* (hom. 3 in ps. 50). Maximum quidem humilitatis sacrificium, quia victima quæ in hoc sacrificio offertur, alia non est quam honor et fama, qua nihil charius: *nihil est ita charum homini sicut fama* (D. Thom. opusc. 9 de dec. præc.). Miramini ergo Mariaam offerentem sacrificium humilitatis, in quo præ humilitate honorem et famam suam Deo sacrificat, dum pro illius amore

immunda et impura eligit reputari. Hoc sacrificium in libro Confessionum obtulit sanctus Augustinus, dum se peccatorem et immundum coram omnibus confessus est. *Accipe, inquit, sacrificium confessionum mearum de manu lingue meae.* Longe autem excellentius et eminentius extitit Mariæ sacrificium, quia Augustinus, qui peccator et immundus fuerat, se peccatorem et immundum fatebatur; Maria, licet sideribus et angelis purior, immunda et impura videri voluit et æstimari. O magnum sacrificium! A sacerdotio et sacerdotalibus muniis omni tempore exclusæ fuerunt mulieres, quas velari et tacere in templo præcipit D. Paulus. Sanctus tamen Epiphanius Mariam ut sacerdotem proponit: *mirare Mariam veluti sacerdotem pariter ac altare (in orat. B. Virg.)*. Non equidem sacerdotali caractere insignita erat; tamen sacerdos dicitur, quia honoris et famæ suæ sacrificium hodie obtulit, quo sacrificio nullum pretiosius censet S. Isidorus a Damiata, quia nihil nobis charius fama ac bono nomine; et quia bona fama est vita quædam moralis ipsa vita naturali amabilior, qua etiam post mortem in hominum mentibus vivimus. Illud quidem sacrificium nonnulli obtulere sancti, qui variis criminibus calumniose accusati, os suum aperire noluerunt, ut suam manifestarent innocentiam; hos omnes hac in parte hodie antecessit Maria, cujus tanto gloriosius fuit sacrificium, quanto major extitit gloria quam Deo sacrificavit. Maxima Mariæ gloria erat, quod simul Virgo et Christi Mater esset: *tanta est Virginis dignitas, eo quod Mater Dei sit, ut plane excedat omnium hominum dignitatem, verum etiam angelorum* (S. Aug. de Sym. 2, 4); hanc autem gloriam et hunc honorem sacrificavit, cum purificationis legem servavit, quia spectantibus occasionem præbuit iudicandi eam nec Virginem, nec Christi matrem esse, quæ legem pro solis non virginibus et pro solis mulieribus impuris latam servabat; ideo fatendum gloriosum extitisse Mariæ sacrificium. Jamvero quam pauci Mariam imitantur! quam pauci etiam cum aliquo honoris detrimento legem Dei servant! plerique boni volunt videri, non esse, et plerique non tam de conscientia, quam de fama ac

de hominum opinione curant: *eo perducta res est*, inquit S. Hieronymus, *ut neglecta veritate meriti, de sola opinione curemus* (ep. ad Demet.). Maria maluit bona opinione cadere, quam legem non servare; multi legem non servant, ne ab aliis contemnantur et irrideantur: timent contemni, si inimicis parcant, si jejument, si impiorum consortia vitent, si sæpe peccata confiteantur et si totaliter ad Deum convertantur; erubescunt bene agere, quia contemni, et imaginariam, nec non ridiculam, imo et malam apud homines opinionem perdere timent. O cæcitatem hujusmodi hominum, qui dicunt bonum malum et bene facere erubescunt! audiant Christum dicentem: *qui me erubescit et meos sermones, hunc Filius hominis erubescet, cum venerit in majestate sua et Patris et sanctorum angelorum* (Luc. 9, 26). O peccator! Christi legem servare ne erubescas propter aliorum opinionem; a bene agendo ne abstineas; fac quod debes et dicant homines quod voluerint; sacrificia Deo vanam illam hominum opinionem, quæ te pluries a bonis operibus retardavit et pluries ad peccatum allexit. Offer Deo tuum sacrificium, sicut Maria. *Imitare quoque sacrificium sancti Simeonis.*

III PARS.

Sacrificium Simeonis.

Vita præsens fallax est et umbratica, infelix et laboriosa, fragilis et caduca, quæ non manet, sed transit, non durat, sed evanescit, non stat, sed perit, et quæ quanto magis crescit, tanto magis decrescit, quanto magis procedit, tanto magis ad mortem accedit. Nihilominus transitoriam, infelicem, necnon laboribus, doloribus, periculis et ærumnis plenam hanc vitam amamus, eam diuturnam esse optamus, et ex naturali propensione semper magis ac magis vivere concupiscimus; *naturale nobis est velle vivere* (S. Aug. de Gen. ad lit. 2, 27). De naturali tamen hac diu vivendi inclinatione hodie triumphat

senex Simeon, quia vite sue sacrificium Christo offert, et pro illius amore mori appetit. In Christi nativitate cantaverant angeli, eum inviserant pastores, pretiosa ei munera obtulerant Magi; hodie Simeon non aurum, non myrrham, non hymnos, verum ipsam vitam offert et sacrificat, dicens: *nunc dimittis servum tuum, Domine*, seu ut explicat S. Ambrosius, *nunc dimitte servum tuum, Domine* (Luc. 2); vel, ut exponit Hugo cardinalis, *oro ut dimittas me*. Seu rogo te, Domine, ut jam pro tui amore moriar, vitam meam tibi offero, et pro tui gloria mori ardentissime cupio. *Quis mihi det ut moriar pro te?* Homines in hoc mundo viventes navigantibus apposite confert sanctus Gregorius: « Vita nostra, inquit, naviganti similis est: is namque qui navigat, stat, sedet, jacet, vadit, et impulsu navis ducitur; ita nos, sive vigilantes, sive dormiantes, sive tacentes, sive loquentes, sive sedentes, sive ambulantes, per momenta temporum quotidie ad finem tendimus ». Hæc quidem vora et expressa est vite nostræ imago; animadvertendum tamen, quod sicut in remotas regiones navigaturi audientes navem ex portu solvi ac vela ventis dari, contristantur plurimum, si sibi necessaria non comparaverint; ita et peccatores, qui toto vite sue tempore bonorum operum fructus colligere neglexerunt, tristantur, tremunt et sepe in desperationem incidunt, cum ad alium mundum migrandi tempus venit. S. Simeon, qui vir justus erat ac timoratus, et qui magnam bonorum operum copiam coaccervarat, in alium mundum navigare non timuit; mori non formidavit, imo appetiit, vitamque suam Christo sacrificavit, ac pro illius gloria mori postulavit: *nunc dimitte servum tuum, Domine. Oro, ut dimittas me*. Pro Christo mori concupivit D. Paulus, pro Christo etiam mori optavit Simeon; magna tamen inter utrumque extat differentia, quia pro Christo mori desideravit D. Paulus, ut cum Christo esset, *cupio dissolvi et esse cum Christo*. Simeon autem cum Christo erat, Christum videbat, Christum in manibus portabat, et pro eo mori postulabat. O senex sanctissime, ardentem Christum videre concupiveras; hic est desideratus a cunctis gentibus, liberator populi israelitici verus

Messias et Deus tuus, quem tanto affectu videre optaveras; cur ergo nunc, cum eum vides et possides, dimitti et mori peroptas? *quia*, inquit, *viderant oculi mei salutare tuum*, vult mori, quia Christum vidit. D. Paulus mori cupiebat, ut Christum videret, et Simeon mori optabat, quia Christum vidit, non enim Christum videre potuit, quin eum amaret, eumque ita amavit, ut propriam ei vitam sacrificaverit et pro illo mori appetierit. *Nunc dimitte servum tuum, Domine*. Antiquus quidam philosophus, ut refert Plutarchus, Octavianum Augustum summo affectu videre peroptarat, quem ubi primum vidit in ardentem se præcipitavit rogam, hæc verba proferens: *oculi qui tantum lumen viderunt, non oportet ut amplius quidquid videant (in vita Alex.)*. An sapienter, vel insipienter egerit hic philosophus, judicent alii; sapientissimum autem proclamabo sanctum Simeonem, qui viso Christo, nihil amplius in hoc mundo videre optavit; viso vite authore, non ultra vivere appetiit, illi vitam suam totaliter sacrificavit, et pro illius amore mori desideravit: *nunc dimitte servum tuum, Domine. Oro ut dimittas me*. O mirabile Simeonis sacrificium! et o utinam sanctum hunc sacerdotem omnes imitarentur fideles! utinam non mundo, non dæmoni, ac Christo propriam vitam sacrificarent! Simeon Christum ulnis suscepit; nos autem non ulnis, at vero in corde sub eucharisticis velis recipimus. Cum eum in manibus gestaret Simeon, ei propriam vitam sacrificavit; similiter quoties eum in Eucharistia recipimus, nostram ei vitam sacrificare debemus, dicendo cum Simeone: *nunc dimitte servum tuum, Domine*, seu, o Domine, paratus sum pro tui amore vitam meam ponere, et antequam ad te recipiendum accederem, tantam adhibui dispositionem, quantam si statim moriturus et ex hac vita exiturus essem. Voluit Deus, quod Judæi Agnum Paschalem cinctis renibus, stantes, baculum manu tenentes, et tamquam peregrini manducarent, ut doceret nos, quod *quicumque Agrum Eucharisticum manducant, ita debent esse expediti, quasi exiituri de hoc mundo* (Imperf. hom. 52 in Matt.). O christiane, quomodo Agnum Eucharisticum manducasti? Sumpstistine illum,

ac si exiturus esses de mundo? Quotiescumque ad sacram Synaxim accessisti, erasne ita expeditus, ac si sumpto Sacramento moriturus esses? Si Angelus dixisset tibi, immediate post communionem, morieris, potuissesne respondere, *nunc dimitte*, nunc mori paratus sum? Nonne aliquid adhuc restituere, nonne aliquæ peccati reliquie purgandæ superessent? Heu! forte grave quoddam peccatum tibi confitendum ac expiandum superfuisset! et forte pluries corpus Christi sumpsisti, velut alter Judas, enormi quodam peccato inquinatam gerens animam! O peccator! o Juda! o proditor! non amplius accedas, ut osculeris et manduces Christum, nisi prius tuam laveris conscientiam; proba teipsum antequam de divino illo pane edas; munda prius cor tuum et animam tuam ab omni macula; dispone prius diligenter domui tuæ et conscientiæ tuæ, ac si modo migraturus a corpore; esto ita paratus, ut dicere possis cum Simeone: *nunc dimitte servum tuum, Domine*: seu, o Domine, meam tibi vitam offero, et si jam me mori velis, *paratum cor meum Deus, paratum cor meum*. Si ita paratus accedas, in mortis tue die paratus erit Deus ad beatitudinem æternam tibi dandam, in qua perpetua perfrueris pace. Amen.

DE SANCTO MATHIA

CONCIO UNICA.

Recidit sors super Mathiam (Act. 1).

Vulgari effato et ipsa constat experientia, objecta nunquam clarius et perfectius apparere, quam cum suis contrariis opponuntur. Ver nusquam jucundius, quam cum rigidam subsequitur hiemem; pulchritudo, nunquam fulgentior, quam cum cuidam opponitur turpitudini; nunquam melius annotatur maris tran-

quillitas, quam post sedatam tempestatem; gratior nunquam est quies, quam post laborem; et nunquam suavius degustantur voluptates, quam post gravem afflictionem, quia, ut loquitur philosophorum princeps, *contraria juxta se opposita elucescunt*. Hanc veritatem quæ omnibus liquet, norunt potissimum theologi, pictores et oratores: *theologi* enim, ut vitii cujusdam malitiam manifestent, virtutis contrariæ et ipsi oppositæ excellentiam extollunt: *pictores* periti adiectis variis umbris, rutilantiores suos efficiunt colores: *oratores* in suis orationibus justos peccatoribus, infernum paradiso et alia multa contraria contrariis opponere solent, ut unum per aliud magis innotescat et clarius elucescat. Theologi, pictoris et oratoris munere fungi mei nunc aequaliter est instituti, cum sancti Mathiæ virtutes enarrare, merita depingere et orationem encomiasticam contexere susceperim; ergo ut intentum obtinere valeam, sanctum hunc apostolum infando Judæ, cui successit et quies locum in collegio apostolico occupavit, opponam, quamque ipsi contrarius fuerit, manifestabo. *Ate*.

Judas fuit apostata, proditor et prodigus: fuit *apostata*, qui Christi domum reliquit: *proditor*, qui Christum persecutus est; et *prodigus*, qui Christi gratias dissipavit. Hic apostata domum Christi reliquit, cum eum venditurus noctu pontifices adivit. *Exiit continuo et erat nox* (Ioan. 13). Hic proditor persecutus est Christum, cum oculi signo eum suis tradidit inimicis: *Osculo filium hominis tradis?* Hic tandem prodigus gratias Christi dissipavit, cum animæ et propriæ salutis oblitus, in desperationem incidit et *laqueo se suspendit* (Mat. 27, 5). Ecce qualis exiterit infidus et omnibus sæculis execrandus Judas, cui toto diametro oppositus et contrarius exiit sanctus Mathias; nam si hic apostata egreditur de Christi domo, in eam ingreditur Mathias; si hic prodigus dissipat Christi favores, eos Mathias recipit; si iste proditor Christum persequitur, gravia pro illius amore Mathias patitur. 1. Mathias ingreditur domum Christi, quam hic apostata reliquit; 2. Mathias favores Christi recipit, quos hic prodigus dissipavit; 3. Mathias pro Christo patitur, quem hic proditor persecutus est.

I PARS.

Sanctus Mathias ingreditur domum Christi, quam Judas apostata reliquit.

Christi mystica domus est Ecclesia, quam suis ipse prædicationibus, exemplis, sudoribus, sanguine et miraculis ædificavit. In hac Christi domo Judas apostoli fungebatur officio, et avaritiæ spiritu excecatus, ex ea egressus est, ut Christum principibus sacerdotum venderet: *quid vultis mihi dare et ego eum vobis tradam?* (Mat. 26). Ut autem integer semper et perfectus remaneret duodenarius Apostolorum numerus, Judæ subrogandus erat alius, qui in Christi domo ejus occuparet locum et Apostoli munere fungeretur et is fuit S. Mathias, qui in Christi domo electus est Apostolus 1. Dei providentia; 2. aliorum Apostolorum suffragiis; 3. propriis meritis.

1. In Deo mirabilis quædam habetur providentia, quæ dici potest providentia *supplementi, subrogationis vel substitutionis*, qua cum aliqui e locis et officiis, ad quæ fuerant sublimati, decidunt, alios in eorum locum substituit, et *cum aliqui labuntur a statu justitiæ, locum illorum alii sortiuntur* (S. Greg. Mor. 25, 7). Singularis hæc Dei providentia in cælo eluxit respectu angelorum rebellium et in terra respectu Judæ. In cælo, cum Lucifer et angeli ejus perdentes suum principatum in infernum præcipites ruerunt, Deus sua providentia ad implendas ruinas et ad occupandas varias eorum sedes, homines vocavit, qui in æternum in cælo regnabunt, et qui, ut ait D. Augustinus, *in immundorum spirituum locum succedentes, in ea pace, de qua illi ejecti sunt, sine fine permanebunt*. In terra etiam eadem providentia factum est, ut cadente Juda et ab apostolorum collegio apostatante, Deus sanctum Mathiam in ejus locum suffecerit. *Accipiente sancto Mathia locum ministerii illius et apostolatus, sanctissima perfectionis evangelicæ summa reparata est* (Alc. in die S. Mathiæ). Unde

præclarum et prudentissimum fuisse videtur Chilonis philosophi responsum, qui interrogatus, quid faceret Deus, respondit, *ex-celsa deprimit, depressa extollit*. Deus enim incomprehensibili sua providentia alios extollit, alios deprimit; et cum aliqui gratia et dignitatibus suis cadunt, alios subrogat et *stare faciet alios pro eis* (Job. 34, 24). Et sic cum ceciderunt angeli, in eorum locum homines suffecit; sic etiam cum cecidit Judas, apostolatam ejus dedit alteri, Mathiæ scilicet, qui ejus sedem occupavit, et qui per Dei providentiam *annumeratus est cum undecim apostolis* (Act. 1). In Deo quædam est providentia *ordinationis*, qua res ita disponit et ordinat, ut cuilibet locus ipsi conveniens assignetur: hæc providentia cælis, aëri, igni, aquæ, terræ et omnibus creaturis dantur loca ipsis congrua; hæc providentia justi paradiso et impii inferno, tamquam locis eis congruis destinantur; hæc etiam providentia sancto Mathiæ et Judæ data sunt loca eorum meritis consentanea; de Juda enim dicitur, quod postquam de Sede apostolica excidit, abiit in locum suum: *ut abiret in locum suum*; id est, ut explicat Eucumenius, *in laqueum, quo se dignum reddidit, vel in infernum, qui paratus est diabolo, et sequacibus ejus*. Sanctus Bernardus ait, Judam abissi in locum suum, scilicet *in aërem, in quo crepuit medius aërearum collega potestatum, ut illum proditorem nec cælum reciperet, nec terra sustineret* (ser. 8 in Ps. 90). Ecce locum in quo Judas post casum juxta ordinem divinæ providentiæ positus est, sed eadem providentia sancto Mathiæ suum etiam assignavit locum, nempe locum de quo lapsus erat Judas, seu Sedem apostolicam, ad quam illum sublimavit; Mathias enim erat humillimus et in novissimo loco recumbere ambiebat, ipsi vero dixit Deus: *amice, ascende superius, et per suam providentiam cuncta recte ordinantem et disponentem eum in collegio apostolico locavit; et annumeratus est cum undecim Apostolis*. Dum autem Mathias in domo Christi electus est Apostolus Dei providentia, *factus est etiam Apostolus aliorum Apostolorum suffragiis*.

2. Post Christi ascensionem sanctus Petrus, ut Apostolorum princeps, totiusque Ecclesiæ visibile caput, congregato centum

viginti fratrum concilio, aliquem, qui prævaricatoris Judæ locum occuparet, eligendum esse proposuit; ejus propositionem approbaverunt omnes, omnesque ad tale ministerium eligendum esse aut Mathiam, aut Barsabam unanimi consensu dixerunt: *statuerunt duos, Joseph, qui vocabatur Barsabas, qui cognominatus est Justus et Mathiam*. Non parva, ait S. Vincentius Ferrerius, nec levis in hoc concilio fuit difficultas dijudicandi, quis ex præfatis duobus in locum Judæ reponeretur; aliis assentibus eligendum esse Joseph, qui a magna qua eminebat sanctitate, vocabatur Justus, et qui erat Christi consanguineus, necnon B. V. Mariæ nepos; aliis dicentibus, Josepho preferendum esse Mathiam, qui non solum sanctitate eximia, verum et magna pollebat scientia. In hoc autem dubio, ut quis eligendus esset, agnoscere valerent, orationi se dederunt, et *orantes dixerunt: Tu Domine, qui corda nosti omnium, ostende quem elegeris ex his duobus, unum*; seu manifesta nobis quem ex his duobus, ut in Judæ locum substituat, tua destinavit providentia, et quem nos ad ministerium hoc eligere debeamus. Facta hac oratione, pro electione novi Apostoli suffragia sua dederunt omnes: *dederunt sortes*, inquit sacer Textus; seu ut explicat Lorinus, ab iis dati sunt calculi, vel ab iis schedæ in aliquid vas conjectæ sunt, et *cecidit sors super Mathiam*, seu extractis ab urna, vel alio vase calculis aut schedis, omnium electorum calculis et suffragiis Mathias electus est in apostolum. O mirabilem et sanctam Mathiæ electionem, quæ aliorum omnium electionum forma et exemplar esse videtur. Doctissimus canonista *Rebuffus* ita cfrænatam aliquorum ait esse ambitionem, ut ad beneficia ascendant per omnes casus, excepto vocativo. Ea obtinent, inquit, *nominativo*; quia licet eorum non sint capaces, ad ea tamen per fas et nefas nominari curant. Ea assequuntur *genitivo*, seu mediantibus genitoribus et parentibus, qui omnibus viis etiam illicitis eos ad beneficia et ecclesiasticas dignitates sublimare conantur. Ea adipiscuntur *dativo*, dando scilicet simoniace pecunias aut munera. Ea tandem impetrant *accusativo*, vel *ablatico*, nempe accusando alicujus criminis eos qui illa

possident; vel vi, fraude, aut alia via illicita ea auferendo. Nomen illud, *beneficium*, caret *vocativo*, seu, ut ait præclarus hic legisperitus, paucissimi ex vera Dei vocatione beneficia sumunt. Ast S. Mathias a Deo vocatus, et per veram, omnibusque numeris perfectam electionem ad apostolatam pervenit. In ejus electione nullus habitus est respectus ad carnem et sanguinem, nulla intervenit fraus, nullus dolo, ambitio nulla; ab electoribus sanctissimis, Dei solius gloriam et Ecclesiæ utilitatem quærentibus, invocato prius Spiritus Sancti auxilio, communi consensu, ac omnium electorum suffragiis fuit electus et *annumeratus est cum undecim apostolis*. En ergo S. Mathiam constitutum apostolum aliorum apostolorum suffragiis; *videamus eum etiam apostolatam consecutum propriis meritis*.

3. Licet enim in rigore justitiæ non esset dignus apostolatu, ad ejus tamen merita respexerunt apostoli, cum eum elegerunt: quippe qui ante electionem orantes a Deo petierunt, ut ipsis manifestare dignaretur, quis hoc munere esset dignior; *ostende quem elegeris*, et per signum aliquod divinum agnoscens Mathiam digniorem, concordi omnium suffragio ipsum ad tantum munus assumpserunt. Mathias, inquit S. Antoninus, *erat in lege Domini doctissimus, corpore mundus, animo prudens, in solvendis questionibus sacræ scripture acutus, in consilio providus, in sermocinatione expeditus* (Lor. in Act.). Apostoli autem has et alias sancti Mathiæ perfectiones ponderantes et a Deo inspirati, eum ut aptiorem, perfectiorem et apostolatu digniorem elegerunt. Psalmum centesimum octavum de Juda proditore passim intelligunt sancti Patres; quorum nonnulli tot in hoc psalmo adversus illum contineri dicunt maledictiones, quot argenteis ipse Christum vendidit; una autem ex his maledictionibus habet, *quod episcopatum*, seu apostolatam *ejus accipiat alter*, id est Mathias, qui, inquit Bellarminus, *omnibus modis fuit alter a Juda*; Mathias enim non fuit proditor, sed fidelis Christi discipulus; non fuit avarus, sed evangelicæ paupertatis amator et cultor; non fuit invidus, sed charitatis ardore accensus et sufflammatus; non fuit vitii deturpatus, sed

virtutibus multis decoratus; non fuit tandem apostolatu indignus sicut hic apostata, ast in eo tot perfectiones, totque merita adnotarunt alii apostoli, ut unanimi eum consensu elegerint. Ecce quomodo Mathias, ut apostoli fungatur officio, Christi domum ingreditur, quam Judas apostata reliquit. *Mathias recipit etiam favores, quos Judas prodigus dissipavit.*

II PARS.

S. Mathias recipit favores, quos Judas prodigus dissipavit.

Favores quos dissipavit et perdidit Judas, sunt honores, gratiæ et corona; honores, ad quos sublimatus erat, gratiæ, quibus ditatus erat, et corona quæ illi parata erat: Mathias autem hos omnes recipit favores; recipit enim 1. honores ad quos Judas sublimatus erat; 2. gratias quibus Judas ditatus erat; 3. coronam quæ Judæ parata erat.

1. Maximè sunt honores ad quos Christus suos sublimavit apostolos; ipsos enim esse voluit *Ecclesiarum principes, belli triumphales duces, cælestis aulae milites et vera mundi lumina* (in *Off. Ap.*). Eos ita exaltavit, ut regum, principum et omnium hominum iudices constituerit: *sedebitis et vos super sedes duodecim, judicantes duodecim tribus Israël* (Matt. 19, 28). Eos etiam esse voluit terre salem, Evangelii prædicatores, æternitatis satores, necnon familiarissimos ejus amicos: *jam non dicam vos servos, sed amicos*. Illos tandem ita sublimibus affectit honoribus, ut eos a Deo nimis honorari dicat regius Prophetæ: *nimis honorificati sunt amici tui, Deus* (Ps. 138, 17). Judas simul cum ceteris ad hos omnes exaltatus fuerat honores; erat enim unus ex Christi discipulis, unus ex familiaribus Domini, unus de Ecclesiæ principibus, unum ex luminibus orbi terrarum illustrando destinatis; erat unus ex senatoribus a quibus homines et angeli sunt judicandi; uno verbo nimis honoratus fuerat: hic prodigus autem hos omnes dissipavit honores, et, ut alter Lucifer, de cælo, seu de honorum culmine

cecidit: *quomodo cecidisti de cælo Lucifer?* (Isaïæ 14, 12). S. Mathias omnes percipit honores quos perdidit Judas: ut enim ait Anastasius Sinaita: *Judas electus ad principatum apostolatus, et quasi in cælo constitutus, cecidit tanquam fulgur de cælo in perditionis ruinam et episcopatum ejus accepit alter* (lib. 7 *Hexam.*), Mathias scilicet factus Ecclesiæ princeps, spiritualis militiæ dux, clarissimum orbis lumen, judex vivorum et mortuorum, sal terræ, Evangelii prædicator, ac amicus Christi; ipse episcopatum, seu honores apostolicos, quos dissipavit Judas, consequi meruit: *episcopatum ejus accepit alter*. Variis Judas appellatur nominibus, quæ malitiam, avaritiam, ingratitude et miseriam ejus indicant; a Christo autem vocatur specialiter *filius perditionis* (Joan. 17, 12): eoque nuncupatur nomine, vel quia perditione dignus, vel quia perditus et damnatus, vel quia murmuravit de unguento a Magdalena fuso, ut de re perditâ: *ut quid perditio hæc?* (Matt. 26, 8), vel etiam quia simul cum pecunia pro Christo Judæis vendito accepta datus est in perditionem: *pecunia tua tecum sit in perditionem*. Vel tandem Judas dicitur *filius perditionis*, quia ut prodigus dissipavit et omnes perdidit honores, ad quos a Christo evectus fuerat. Mathias autem ei suffectus nuncupari meretur filius salutis, qui omnes accepit honores, quos *filius perditionis* perdidit et dissipavit: *quia necesse habebat perire filium perditionis, oportebat in locum ipsius subrogare filium salutis* (Ambr. in ps. 40), Mathiam scilicet, qui omnes honores a Juda amissos est asscutus. *Ad hæc Mathias recepit etiam gratias, quibus Judas ditatus fuerat.*

2. Gratiæ divini pretiosi sunt thesauri, quibus Christus omnes amicos suos et præcipue apostolos ditat: istis dedit gratiam sanificantiem, qua formaliter justî facti sunt, et gratias sanitatum, virtutum, miraculorum, ac alias gratias gratis datas, quibus mirabilia operati sunt: eos enim filios vocat: *filioli, adhuc modicum vobiscum sum* (Joan. 13, 33); quia sicut pater filiis bona sua liberè distribuit, ita et Christus, qui omnes prorsus homines gratiarum suarum participes efficit, eas

abundantius apostolis, tamquam filiis, largitus est. Ipse Judas, cujus casum praevidebat Christus, gratia miraculorum et aliis gratiis, non secus ac alii apostoli, abunde fuerat ditatus; ille prodigus hos gratiarum thesauros dissipavit, acceptasque a Deo gratias perdidit: Deus autem in ejus locum subrogavit Mathiam, cui gratias dedit iis aequales quas dissipaverat Judas. Paterfamilias qui conduxit operarios ad excolendam vineam, illi, qui circa horam undecimam venit, denarium dedit non secus ac aliis, qui summo mane venerant; sic sanctus Mathias hora undecima, seu tarde ad apostolatam vocatus, tantam a Christo recepit gratiarum abundantiam, quantam Judas et alii apostoli, imo, ut opinatur S. Laurentius Justinianus, Mathiae Christus abundantiosem quam Judae et nonnullis aliis apostolis gratiarum copiam largitus est: *uberiorem manipulum sortitus est gratiae* (serm. de S. Matt.). Postquam peccavit Judas, Pharisei et alii Christi inimici de apostolis dicebant: videte cujus virtutis et religionis sint illi homines, qui magistrum suum numerata pecunia vendunt; hi non sancti censendi, sed impii; hi necessitate pauperes, corde et affectu avari sunt et divites; hi non salutis praedicatores, potius hominum proditores dicendi. Rumor ille ubique disseminabatur; et ideo apostoli despiciebantur, oburgabantur et ut homines pessimi a multis inspiciebantur; ut ergo Christus Dominus hunc tolleret tumorem et hanc jacturam repararet, quam per Judae casum collegium apostolicum patiebatur, Judae sufficit Mathiam, eumque prae aliis apostolis magna gratiarum abundantia replevit: *uberiorem manipulum sortitus est gratiae*. Simul vero S. Mathias gratias accepit, quibus ditatus fuerat Judas, ac recepit coronam, quae Judae parata erat.

3. Judae, omnibusque apostolis caelestem beatitudinem et coronam gloriae promiserat Christus: *vos qui reliquistis omnia et secuti estis me, centuplum accipietis et vitam aeternam possidebitis*; coronam tamen et vitam aeternam non eis pollicitus est simpliciter et absolute, verum conditionate, seu ea conditione, quod in ejus obsequio et in sui apostolatam exercitio fideliter perseverarent. Unde videtur Christum cullibet apostolorum

dixisse: *tene quod habes, ne alius accipiat coronam tuam* (Apoc. 3), seu si in apostolatu et gratia accepta perseveres, habebis coronam gloriae; si autem non perseveres, in tui locum sufficietur alius, cui corona dabitur. Omnes autem apostoli fideliter et constanter perseverarunt, uno Juda excepto, qui apostolicam dignitatem, gratias acceptas, ac jus paratam sibi coronam accipiendi perdidit; in ejus autem locum subrogatus fuit Mathias, cui data est non solum Juda dignitas, verum etiam corona illi destinata, quam quidem obtinisset ille impius si perseverasset: *haec est corona duodecima praefulgida, quam in regno Christi Mathias consequitur apostolus* (Laur. Just. s. de S. Matt.). Praeclaram, meoque proposito convenientem memini historiam quadraginta Martyrum, qui frigidissimo hiemis tempore nudi sub dio supra stagnum rigens pernoctare jussi sunt, ut frigore congelati necarentur. Unus autem ex eorum custodibus videns a Deo missos angelos, qui coronas solum triginta novem Christi militibus distribuere, ita secum loquebatur: quadraginta hi sunt, quadraginta corona ubi est? quae cum cogitaret et animo versaretur, unus ex quadraginta, cui animus ad tolerandum frigus defecerat, in proximum tepefactum balneum desiliit. Ecce miserum, qui paratam sibi coronam perdidit; atvero Deo inspirante, custos qui praefata viderat, detractis sibi vestibus in stagnum ingressus est, in quo erant alii triginta novem Christi martyres, clamans se esse christianum; propterea coronam accipere meruit, quam alius perdidit. Eodem sane modo duodecim coronas apostolis duodecim distribuendas Christus paraverat; Judas proditor et prodigus sibi parata se indignum praebuit corona: Mathias autem ei subrogatus est, ut acciperet quod ille perdidit et coronam obtineret, a qua ille desciverat: *haec est corona praefulgida, quam in regno Christi Mathias consequitur apostolus*. Igitur Mathias favores recipit, quos Judas prodigus perdidit; Mathias etiam patitur pro Christo, quem Judas proditor persecutus est.

III PARS.

S. Mathias patitur pro Christo, quem Judas proditor persecutus est.

Imprudenter Judas et crudeliter Christum persecutus est, quem Judæis vendidit et osculi signo inimicis tradidit. Mathias autem, qui in omnibus alienus fuit a Juda, non persecutus est Christum, quin pro illo gravia passus est 1. in itineribus quæ suscepit; 2. in ministerio quod exercuit; 3. in martyrio quod pertulit.

1. In omnem terram exiturus erat apostolorum sonus; missi ut Evangelium omni creaturæ prædicarent, post Christi Ascensionem dividerunt inter se mundum, S. Petrus Antiochiam, S. Andreas Achajam, Asiam S. Joannes et S. Jacobus Hispaniam adierunt; in Indiam sancti Bartolomæus et Thomas se contulerunt; Mathias vero Æthiopiam et Judæam peregravit, gravesque in his peregrinationibus pro Christo labores pertulit: *magnos labores pertulit peregrinando ex una regione in aliam per varia deserta immanissimis feris plena* (Laur. Just. s. de S. Mat.). Nudis pedibus per terras desertas et in via iter agebat: undequaque sine pera, sine argento, omnique humano destitutus auxilio incedebat: in frigore, siti et nuditate regiones sibi ignotas peragrabat. Hæc quot diebus sine pane prandit? Quot noctes sine cubili et insomnes pertransiit! Quot feras immanes, quotve homines feris crudeliores in urbibus, in pagis et in silvis obvios habuit! Ubique terrores et ubique labores, quos constanter pro Christo passus est: *magnos labores pertulit peregrinando*. Angelus idem est ac *missus*, et angeli ad hominum salutem a Deo missi sunt non secus ac apostoli: magna tamen differentia inter hos et istos missos: angeli namque, cum ad homines mittuntur, nullum in itinere perferunt laborem; nullus eis obvius est hostis, qui eos persequatur; non sitiunt, nec esuriunt in via; sequo

non indigent, nec curru; diversoria non quærunt, nec cubilibus egent, ut requiescant; feras, silvas, montes, rupes et quidquid horrendum inveniri potest in via non pertimescunt; ac facillime et quasi in instanti, veluti fulgura, a gente in gentem transeunt, ut ibi voluntatem ejus a quo missi sunt, fideliter impleant. At longe aliter loquendum de S. Mathia: fuit quidem a Deo ad salutem animarum missus non secus ac angeli; fuit etiam angelus puritate et sanctitate; non tamen fuit angelus facilitate peregrinandi et transeundi a loco in locum: sitim enim, famem, lassitudinem et alia multa, eaque gravia pro Christo in suis itineribus et peregrinationibus peressus est: *labores multos pertulit peregrinando*. Gravia etiam pro Christo passus est *in ministerio quod exercuit*.

2. Apostolorum ministerium et munus fuit promulgatio et prædicatio Evangelii: *apostolis munus promulgandi Evangelii ab ipso Domino fuit impositum* (S. Aug. Tract. 54 in Joan.). Quod munus feliciter et perfectissime obiit S. Mathias, qui postquam in Judæa proditoris locum succensus fuit, apostolatam suam Evangelii prædicatione decoravit: *apostolatam iste sanctus suscipiens obediendo, honorifice decoravit evangelizando* (Laur. Just. ubi sup.). Omnes quidem apostoli in ministerii hujus exercitio gravia passi sunt; graviora autem pertulisse videtur Mathias saltem in Judæa, ubi solus relictus est, ubi diu Christum crucifixum prædicavit, quem Judæi detestabantur et execrabantur: *Judeis quidem scandalum*. Verum est, inquit Baronius, aliquandiu post Christi Ascensionem in Judæa omnes apostolos remansisse, ibique Evangelium prædicasse, quousque, ut Agrippæ regis persecutionem declinarent, in varias mundi partes sunt dispersi, excepto Mathia, qui in Judæa diu remansit, ubi miraculis et prædicationibus suis multos ad Christi fidem convertit et ubi in ministerii sui exercitio gravissima multa pertulit. Heu! Quid non est passus S. ille Apostolus ab hominibus, de quorum malitia et pertinacia omnes apostoli simul juncti triumphare nequiverant? Quæ non pertulit a populis, quorum corda duodecim apostoli, omnes discipuli et ipse Christus verbis, miraculis et exemplis suis

flectere et mollire nequiverant? Quanta non est perpressus in excolendo terram aridam et ingratham, in qua zizaniam superseminaverat inimicus homo et in qua tot ejus erant hostes, quot homines? Certe gravissima ibi et alibi pro Christo passus est in ministerii sui exercitio. Postremo gravia pro eo passus est *in martyrio quod pertulit*.

3. Dum in Judæa prædicaret S. Mathias, cæcos illuminabat, leprosos mundabat, dæmones expellebat; ejus virtute claudi ambulabant, surdi audiebant, muti loquebantur et mortui resurgebant. Quapropter sacerdotes Judæorum diabolica accensi invidia, eum in multis coram pontifice accusarunt, et præcipue ei objectarunt, quod esset christianus: ad quod respondit ipse, quod *esse christianum non erat criminis, sed glorie*. Ei mox dixit pontifex, an, si darentur ei induciæ, criminum quorum accusabatur ponitè vellet? respondit S. Apostolus: *absit, quod a veritate quam semel inveni, per apostasiam disgre-diâr*. Tunc pontifex indignatus tulit sententiam quod lapidaretur et postmodum caput ejus amputaretur. Grave aestimatur martyrium S. Stephani, qui lapidibus fuit obrutus; grave etiam censetur martyrium S. Pauli, cui caput fuit amputatum; duplici hoc martyrio commendatur S. Mathias; nam instar Stephani lapidibus fuit grandinatus et instar Pauli capite obruncatus. Ecce apostolum qui vere gravia patitur pro Christo, quem Judas persecutus fuerat. Judas apostata, ut diximus, Christi domum reliquit, et Mathias, ut apostoli fungeretur officio in eam ingressus est *Dei providentia, aliorum apostolorum suffragiis et propriis meritis*. Judas prodigus acceptos a Christo favores dissipavit, et eos recepit Mathias: quia *percepit honores ad quos Judas sublimatus erat, gratias quibus Judas ditatus erat et coronam quæ Jude parata erat*. Judas proditor persecutus est Christum et Mathias gravia passus est pro Christo *in itineribus quæ suscepit, in ministerio quod exercuit et in martyrio quod pertulit*. Ecce quæ ad S. Mathiæ laudem dicenda proposueramus, ex quibus utilia multa elicere possemus documenta; unicum tantum proponam, nempe quod non præsumere, atvero multum timere debeamus:

noli altum sapere, sed time. Heu! si Judas, qui ad apostolatam vocatus fuerat, qui Christo familiaris extiterat et qui miracula operatus erat, in omnium peccatorum gravissimum labitur, accepta omnia perdit beneficia, in profundum abyssi præcipitatur; quis, quantumvis sanctus, de sua securus erit perseverantia? Quis in peccatum et in omnium miseriarum barathrum cadere non pertimescet? certe nullus præsumat et omnes timeant necesse est; *noli altum sapere, sed time* (Rom. 21, 20). Timebat et tremebat D. Augustinus cum mente revolvebat varios sanctorum hominum casus, qui a perfectionis apice in profundum peccatorum ceciderant: *vidimus, inquit, multos, quod utique non sine magno errore recolo, ascendisse primitus quodammodo usque ad cælum et inter sidera nidum suum collocasse, postmodum cecidisse usque ad abyssos* (in Solil.). Quod vidit et audivit Augustinus, quotidie videmus, audimus; nonne sæpe videmus viros virtute præcellentes, qui in gravia cadunt peccata? Nonne interdum homines videmus sanctissimos, qui jam cælum digito tetigisse videbantur, et postmodum Juda peiores fiunt et cum illo in infernum præcipitantur? Itaque, o homo, tuam agnosce fragilitatem, et ut monet S. Chrysostomus, ne præsumas, sed timeas: *propter infirmitatem nostram nullus, tametsi multorum bonorum sibi conscius, presumptuosus sit, sed sollicitus: qui stat, videat ne cadat*. Beatus erit in cælo, non omnis qui aliquandiu virtutum exercitio vacaverit in sæculo, verum qui continuo timore concussus cor suum a peccato et a casu custodiverit: *beatus qui semper est pavidus, inquit sapiens; non illum beatum vocat, qui interdum, sed qui semper tremuerit et per sanctum timorem a seipso peccatum averterit, quia, ut ait Doctor Seraphicus, timor, sicut ostiarius fidelis, debet semper stare ad ostium cordis nostri, ut impediatur, ne aliquid peccatum illud ingrediatur*. Nullus ergo in vobis appareat præsumptionis ventus; quantumvis sancti sitis, Deum time: *time-te Dominum omnes sancti ejus; time-te Dominum, qui permittere potest, ut in grave aliquid peccatum cadatis: time-te*

Dominum, qui suis cum voluerit (1) vos spoliare potest gratis: timete Dominum *qui potest animam et corpus perdere in gehennam*; et sic Deum timentes, ab omni peccato declinabitis, in virtutum exercitio proficietis et post mortem vitam æternam obtinebitis. Amen.

DE SANCTO THOMA AQUINATE

CONCIO UNICA.

De plenitudine ejus nos omnes accepimus (Joan. 1, 16).

Cum præclarissimi Doctoris S. Thomæ Aquinatis panegyricum sermonem instituere cogito, est quod me delectet, et est quod me terreat: delectat laudare eum qui omni laude dignus habetur, et terret laudare eum qui omni humana laude superior invenitur. Delectat laudare sanctum qui pro Ecclesia catholica gloriose pugnavit, qui dominicam religionem exornavit et qui universum terrarum orbem mirabili sua doctrina illustravit; terret laudare sanctum, cujus scientia, virtutes et merita tam excelsa et sublimia extitero, ut illum admirabilem, incomparabilem et quasi ineffabilem effecerint. Doctoris hujus An-

(1) Ne quis in his verbis sensum alienum a divina bonitate suspicietur, meminisse oportet verba S. Concilii Tridentini; *Deus sua gratia semel justificatos non deserit, nisi ab eis prius deseratur* (sess. 6, cap. 11). Item, *Deus enim, nisi ipsi (justi) illius gratiæ defuerint, sicut coepit opus bonum, ita perficiet operans velle et perficere* (ib., cap. 13). Quamvis ergo semper de nobis diffidendum, firmissimam tamen in Dei auxilio spem collocare et repone omnes debent, nec unquam animo cadere, qualicumque inspecta propria fragilitate.

gelici meritis congrua contexere ecomia, angelorum potius, quam hominum munus esse videretur: si enim, ut ait Aristoteles, *optimorum non est laus*: seu si optimi viri sufficienter laudari nequeant; quis laudare valeat angelicum doctorem D. Thomam, qui in humilitate, in castitate, in scientia, in obedientia et in omni virtutis et perfectionis genere optimus extitit? meam hac in parte fateor infirmitatem; nec ad tam arduum opus me accingere auderem, nisi amor animum accenderet et ad opus viribus meis impar aggrediendum me moveret. *Numquam in amore vires interrogo*, inquebat Ennodius; jam vires meas non interrogabo; cum amore et reverentia plenitudinem perfectionum præstantissimi illius Doctoris explicare suscipiam. Ave.

Cum in Christo Domino inhabitaverit plenitudo divinitatis, in eo etiam residebat omnium virtutum et perfectionum plenitudo: *omnibus bonis plenus est Christus*, inquit Theophylactus, *et semper effluens plenus manet et nunquam exhauritur*. Licet autem in Christo extiterit omnis boni, omnisque perfectionis plenitudo, in sacris tamen Codicibus specialiter legimus, eum scientia, veritate et sanctitate plenum fuisse. Plenus fuit scientia, cum in eo omnium scientiarum thesauri reconditi fuerint: *in quo sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ absconditi*. Plenus fuit veritate, cum eum S. Joannes viderit *plenum gratiæ et veritatis*: plenus fuit sanctitate, cum ipse et gratia et Spiritu Sancto repletus fuerit: *Jesus autem plenus Spiritu Sancto*. De his Christi plenitudinibus multi accepere, alii quidem plus et alii minus; de iis tantum accepit D. Thomas, ut ipse etiam plenus extiterit 1. scientiæ; 2. veritate; 3. sanctitate. In S. Thoma fuit plenitudo scientiæ, veritatis et sanctitatis: en tres hujus orationis partes.